

# KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 12 (5)



INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 15 maja 1933.

## PATENTNI SPIS BR. 9955

**Aktiengesellschaft für Stickstoffdünger, Knapsack kod Kölna na Rajni,  
Nemačka.**

Postupak za spravljanje kalciumkarbida, pri kome se kao sirovina za kreč upotrebljavaju briketi, spravljeni po postupku patenta broj 9122.

Zavisan patent od patenta broj 9122.

Prijava od 13 avgusta 1931.

Važi od 1 septembra 1932.

Traženo pravo prvenstva od 10 novembra 1930 (Nemačka).

Nađeno je da se po postupku patenta br. 9122 dobiveni briketi kreča mogu korisno da upotrebne kao sirovina za spravljanje kalcium-karbida umesto do sada isključivo upotrebljavanog prirodnog pečenog krečnjaka.

Istina je da je ponovljen predlog da se kreč i ugalj po dodatku odgovarajućih sredstava za vezivanje briketuju, peku ili koksuju. Ali ovi postupci imaju tu nezgodnu stranu, što ugljenik već pri ovim prethodnim procesima reaguje na poznat način gradeći ugljenku kiselinu, ugljen-monomoksid i vodonik. Ne obazirajući se na ove gubitke u ugljeniku nije ekonomično briketirati za spravljanje karbida potrebne velike količine uglja, dok se sa najjeftinijim ugljenikom već raspolaže u komadu, naime u obliku koksa. Po predstojećem postupku prema tome se zamjenjuje novim materijalom samo deo kreča šarže.

Upotreba ovog materijala ima preimucevsta prema upotretbi pečenog krečnjaka u hemiskom, tehničkom i na koncu u ekonomskom pogledu.

Iz kalcium-hidroksida oduzimanjem vode dobiveni kalcium-oksid reaktivniji je od pečenog prirodnog krečnjaka. Na pr. kada se prelije sa vodom, eksplozivno nastaje gašenje. I na reakcije sa ugljenikom, koje

vode građenju karbida povoljno utiče ova povećana sposobnost za reagovanje.

Prirodni kreč sadrži pored jednog određenog dela prašine uvek komade razne veličine zrna. Dok prašinu oduvavaju gasovi karbidne peći, prouzrokuju nejednakosti veličine zrna šarže odstupanja od optimalnog sastava reakcione smeše u peći i time izazvano, nejednako topljenje i ometanje procesa u peći. Na suprot ovome bitno je povećana ravnomernost sarža za peć sa vetački dobivenim briketima iz praha a time i za rad peći željena bolja struktura.

Za bilans toplove kod karbidne peći od značaja je sposobnost šarže za provođenje toplove. Dok je kod prirodnog kreča data provodljivost toplove, ona se može da podešava kod presovanog praha prema pritisku, kojim se presuje i veličini zrna, tako da šarža dejstvuje kao izolator za toplost i time spreči štetne gubitke toplove zračenjem i provođenjem.

U tehničkom pogledu jedan dalji korak u napred, koji se postizava upotrebotom vetački presovanog kreča za dobivanje karbida je, što je moguće da se štetni primesi iz kreča u obliku praha uklone pre presovanja prosejavanjem, vetrenjačom, magnetskim odvajanjem i drugim poznatim postupcima.

Najzad treba još istaći i ekonomsko pre-  
imućstvo, koje je u tome, što se po paten-  
tu br. 9122 dobiveni briketi spravljaju od  
kalcijum-hidroksida, koji praktički ne sadr-  
ži vode, za čije je prevodenje u kalcijum  
oksid potrebno znatno manje toploće, ne-  
go kada se pode od prirodnog krečnjaka i  
pečenjem udalji iz ovog ugljena kiselina  
na poznati način.

**Patentni zahtev:**

Postupak za spravljanje kalcijum-karbida  
termičkim tretiranjem ugljena i kreča od-  
nosno praha kalcijum oksida ili hidroksida  
naznačen time, što se upotrebljavaju po  
patentu broj 9122 dobiveni briketi kao si-  
rovine za kreč.